គោលនយោបាយ
ស្តីពី
កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

I. គោលការណ៍រួម

អំពើជួញដូរមនុស្សមានន័យថា ជាការជ្រើសរើស ដឹកជញ្ជូន ផ្ទេរ ដឹកតាមផ្លូវទឹក ការទទួលមនុស្ស ដោយប្រើមធ្យោបាយគំរាមកំហែង ប្រើកម្លាំង ទម្រង់ទ្រាយផ្សេងៗ នៃការចាប់បង្ខំ ការចាប់ពង្រត់ ការបន្លំ ការបោកប្រាស់ ការប្រើអំណាច ការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្នុងសភាពងាយរងគ្រោះ ការផ្តល់ឱ្យ ការទទួល បង់ប្រាក់ ឬផលប្រយោជន៍ដើម្បីទទួលបានការព្រមព្រៀងរបស់មនុស្សម្នាក់ ដើម្បីត្រួតត្រាលើមនុស្សម្នាក់ទៀតក្នុងគោលបំណងកេងប្រវ័ញ្ច។

មនុស្សទូទៅអាចត្រូវគេជួញដូរសម្រាប់គោលបំណងជាអាទិ៍ ÷

- ពេស្យាចារ
- ការងារតាមផ្ទះដែលរាប់បញ្ចូលទាំងពលកម្មតាមផ្ទះបែបបង្ខំ ឬកេងប្រវ័ញ្ច
- ពលកម្មកុមារ
- ពលកម្មសំណង់បំណុល
- អាពាហ៍ពិពាហ៍ក្លែងក្លាយ
- សុំកូនខុសច្បាប់
- ទេសចរណ៍ និងការផ្គត់ផ្គង់ផ្លូវភេទ
- អំពើអាសអាភាស
- ការវះកាត់យកសរីរាង្គ
- សុំទាន ពលកម្មគ្រោះថ្នាក់និងកេងប្រវ័ញ្ច
- ការចាត់ធ្វើសកម្មភាពឧក្រិដ្ឋកម្មនានា ។ល។

នៅប្រទេសកម្ពុជា អំពើជួញដូរមនុស្សកើតឡើងនៅក្នុងប្រទេស និងឆ្លងដែន ។ ប្រទេសកម្ពុជាក៏ជាប្រទេសសំចតសម្រាប់ជនដែលត្រូវគេជួញដូរមកពីប្រទេសផ្សេងៗ និងទៅកាន់ប្រទេសផ្សេងៗទៀត ។ អំពើជួញដូរមនុស្សកើតមានឡើងលើបុរស ស្ត្រី និងកុមារនៅប្រទេសកម្ពុជា។ ផលវិបាកដោយសារសង្គ្រាម និងរបបប្រល័យពូជសាសន៍បន្សល់

ទុកបញ្ហាប្រឈមជាច្រើន ។ ភាពក្រីក្រកើតមានឡើងភាគច្រើននៅតាមទីជនបទ ហើយភាគច្រើននៃអ្នកទាំងនោះត្រូវបានប្រឈមមុខនឹងគ្រោះធម្មជាតិ និងរងគ្រោះដោយប្រការផ្សេងៗទៀត។ ជារៀងរាល់ឆ្នាំប្រជាជនមួយចំនួនបានធ្វើចំណាកស្រុកមកកាន់ទីប្រជុំជន ដើម្បីស្វែងរកការងារធ្វើនៅ តាមបណ្តាក្រុមហ៊ុន រោងចក្រ សហគ្រាស ឬតាមផ្ទះឯកជនក្នុងប្រទេស និងមួយចំនួនទៀតក៏បានទៅស្វែងរកការងារធ្វើនៅប្រទេសជិតខាង ដើម្បីជួយរកប្រាក់ចំណូលសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពគ្រួសារ តាមរយៈការសន្យារកការងារឱ្យធ្វើរបស់ក្រុមឈ្មួញកណ្តាល (មេខ្យល់) ដែលពួកទាំងនេះច្រើនតែជាក្រុមជនទុច្ចរិតរកស៊ីបោកប្រាស់ ។

អំពើជួញដូរមនុស្សមានការរីករាលដាលនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាចាប់តាំងពី ឆ្នាំ ១៩៩០ ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនាពេលថ្មីៗនេះ ដោយអង្គការ UNIAP បានរកឃើញថា អ្នកធ្វើចំណាកស្រុកខុសច្បាប់ដែលត្រូវគេចាប់បញ្ជូនមកពីប្រទេសថៃ ចំនួន ២៩ % ជាជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនាពេលថ្មីៗនេះមួយទៀតរបស់អង្គការ UNIAP ក៏បានរកឃើញដែរថា អ្នកប្រកបរបររកស៊ីផ្លូវភេទចំនួន ៩% ត្រូវគេឆបោក។ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា បានទទួល និងស្តារនីតិសម្បទា ជនរងគ្រោះជាស្ត្រី និងកុមារ ដែលធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពីប្រទេសថៃ ចំនួន ១០៥ នាក់ ក្នុងនោះមាន ០៧ នាក់ ត្រូវបានគេជួញដូរផ្លូវភេទ និងជនរងគ្រោះជនជាតិខ្មែរ ចំនួន ៧៤៥ នាក់ រងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរកម្លាំង ពលកម្ម ដែលបានធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពីប្រទេសវៀតណាម និងបានធ្វើការបញ្ជូនត្រឡប់ក្មេងស្រីជនជាតិវៀតណាម ចំនួន ០៤ នាក់ រងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរផ្លូវភេទត្រឡប់ទៅប្រទេសវៀតណាមវិញ និងបានទទួល និងស្តារនីតិសម្បទា ជនរងគ្រោះជនជាតិខ្មែរ ដែលបានធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពីប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ចំនួន ១៨ នាក់ ដែលត្រូវបានគេជួញដូរ ឱ្យទៅធ្វើជាកម្មករនេសាទ ។ មន្ទីរសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា រាជធានីភ្នំពេញ បានសហការជាមួយ មន្ត្រីនគរបាលប្រឆាំងការជួញដូរ និងការពារអនីតិជន បានជួយសង្គ្រោះក្មេងស្រីរងគ្រោះដោយ អំពើជួញដូរមនុស្ស បានចំនួន ៥០៥ នាក់ និងបានបញ្ជូនបន្តទៅអង្គការដៃគូ ដើម្បីទទួលនូវសេវាជាជម្រក សេវាសុខភាព សេវាអប់រំ សេវាផ្គត់ផ្គង់ជីវភាព សេវាបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើសមាហរណកម្មទៅរួមរស់នៅក្នុងគ្រួសារ និងសហគមន៍ របស់គេវិញ ។ ពួកគេភាគច្រើនត្រូវគេអូសទាញធ្វើការងារបម្រើផ្លូវភេទ ដែលផ្ទុយនឹងឆន្ទៈរបស់គេក្នុងករណីអនីតិជន។ អំពើជួញដូរឆ្លងដែន ក៏ជាបញ្ហាមួយដែលកំពុងតែទទួលបានការចាប់អារម្មណ៍ដែរ ។ ស្ត្រីវ័យក្មេងជាជនបរទេសត្រូវ គេជួញដូរឱ្យធ្វើការបម្រើផ្លូវភេទ និងពលកម្មបង្ខំនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយមាន បុរស ស្ត្រី និងកុមារកម្ពុជាក៏ត្រូវ គេជួញដូរទៅប្រទេសជិតខាងផងដែរ សម្រាប់ធ្វើការបម្រើផ្លូវភេទ ពលកម្មបង្ខំ និងការងារនេសាទ។

អំពើជួញដូរមនុស្សកើតឡើងក្នុងបីដំណាក់កាល : ការជ្រើសរើស ការដឹកជញ្ជូន និង ការកេងប្រវ័ញ្ចន៍ លើបុគ្គល [១]។ អំពើជួញដូរមនុស្សមិនកើតឡើងក្នុងភាពដាច់ដោយឡែកនោះទេ។ អំពើជួញដូរមនុស្សអាចកើតឡើងស្របពេលជាមួយនឹងការកេងប្រវ័ញ្ចន៍ផ្លូវភេទ អំពើហិង្សា ឬ ការរត់ពន្ធមនុស្ស ។ ចំណាកស្រុកស្របច្បាប់ ឬ

១ កម្មវិធីស្តីពីច្បាប់បង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ រៀបចំដោយគម្រោងប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្សនៅតំបន់អាស៊ី ឆ្នាំ ២០០៩ ។

ខុសច្បាប់ដោយស្ម័គ្រចិត្ត អាចប្រឈមទៅនឹងអំពើជួញដូរ ខណៈពេលដែលលក្ខខណ្ឌដែលបានព្រមព្រៀងគ្នាខុសពីសន្យា ហើយជនដែលធ្វើចំណាកស្រុកនោះអាចរងគ្រោះតាមរយៈការបំពានរាងកាយ ផ្លូវភេទ ផ្លូវចិត្ត និងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ អំពើជួញដូរមនុស្ស ជះឥទ្ធិពលដល់មនុស្សគ្រប់រូបដោយមិនគិតពីភេទ សញ្ជាតិ ដើមកំណើត សាសនា អាយុ សមត្ថភាព និងលើគ្រប់វិស័យ ។ ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរ ត្រូវបានទទួលការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងកិច្ចការពារសុវត្ថិភាព ពីការគំរាមកំហែង អំពើហិង្សា ការរំលោភបំពាន និងផ្តល់តម្រូវការជាមូលដ្ឋានដូចជា ជម្រក អាហារ ការគាំពារផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ និងចិត្តសាស្ត្រ ផ្តល់កិច្ចការពារខាងផ្លូវច្បាប់ ការរក្សាការសម្ងាត់ និងផ្តល់សំណងផ្លូវច្បាប់ ព្រមទាំងកិច្ចការពារសាក្សីផងដែរ ។

ឯកសារគោលនយោបាយនេះ នឹងណែនាំជាដំបូងឱ្យយល់ដឹងអំពីទស្សនាទាន អំពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សតាមរូបភាពផ្សេងៗ តាមការយល់ឃើញរបស់អ្នកចូលរួមចំណែកបម្រើការងារលើវិស័យនេះនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (ត្រង់ចំណុច II) ។ គំរូសម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស (ត្រង់ចំណុច III) គោលនយោបាយនេះ ក៏បានធ្វើការបង្ហាញអំពីសារៈសំខាន់ នៃគោលនយោបាយស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស (ត្រង់ចំណុច IV) គោលនយោបាយទូទៅស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស (ត្រង់ចំណុច V) ទិសដៅជាក់លាក់សម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស (ត្រង់ចំណុច VI) និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួងស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចនៃរាជរដ្ឋាភិបាល ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់មន្ត្រី និងភ្នាក់ងារផ្តល់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ (ត្រង់ចំណុច VII) ។

II. ទស្សនាទានអំពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស :

ដូចបានលើកឡើងក្នុងគោលដៅរួមរួចមកហើយ គឺមានជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សមួយ ឬច្រើនប្រភេទ ក្នុងនោះក៏មានជនរងគ្រោះត្រូវការកិច្ចការពារសិទ្ធិពិសេសសម្រាប់ជីវិតរស់នៅរបស់ខ្លួនផងដែរ ។ គោលនយោបាយនេះផ្តោតតែលើសេវាការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ និងផ្តល់សេវាថែទាំនៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលរដ្ឋ មណ្ឌលអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងនៅក្នុងសហគមន៍[២] ។

ក. ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ

ជនរងគ្រោះ ឬជនដែលត្រូវគេសង្ស័យថា ជាជនរងគ្រោះអាចត្រូវគេកំណត់អត្តសញ្ញាណភ្លាមនៅកន្លែងណាក៏បាន ។ ហេតុដូចនេះ ការថែទាំជនរងគ្រោះនៅដំណាក់កាលកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ ក៏អាចកើតឡើងនៅទីតាំងជាច្រើនទៀត ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ កន្លែងរួមមួយចំនួនមានដូចជា ប៉ុស្តិ៍ប៉ូលិស ការិយាល័យអន្តោប្រវេសន៍ ឬមណ្ឌល ។

ការថែទាំជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនៅប៉ុស្តិ៍ប៉ូលិស ឬការិយាល័យអន្តោប្រវេសន៍ ត្រូវធ្វើឡើងដោយកិច្ចសហការរវាងមន្ត្រីនគរបាល ដែលអាចរួមបញ្ចូលទាំងមន្ត្រីនគរបាលប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស និងការពារអនីតិជន ប៉ូលីសច្រកទ្វារព្រំដែន និងមន្ត្រីសង្គមកិច្ច ។

---

២ សេចក្តីណែនាំរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ស្តីពីការអនុវត្តសមាហរណកម្ម និងតាមដាន

ខ. នៅមណ្ឌលសំចតរយៈពេលខ្លី

ជនរងគ្រោះអាចចូលមណ្ឌលសំចតរយៈពេលខ្លី បន្ទាប់ពីទទួលបានការកំណត់អត្តសញ្ញាណរួចរាល់ ជនរងគ្រោះអាចទទួលរងការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តនៅដំណាក់កាលនេះ ហើយអាចបង្ហាញនូវអាកប្បកិរិយាខុសប្រក្រតី ។ មណ្ឌលសំចតរយៈពេលខ្លី ត្រូវផ្តល់ការគាំទ្របែបប៉ាន់ប្រមាណ និងថែទាំល្អិតល្អន់ កំណត់ឱ្យបាននូវតម្រូវការបន្ទាន់របស់ជនរងគ្រោះ និងផ្តល់នូវការប្រាស្រ័យទាក់ទងទៅរកសេវាខាងក្រៅ ។

ការថែទាំជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស នៅមណ្ឌលសំចតរយៈពេលខ្លី ត្រូវមានការចូលរួមពី មន្ត្រីបុគ្គលិកសង្គមកិច្ច អ្នកពិគ្រោះយោបល់ និងអ្នកថែទាំ ។ ជនរងគ្រោះអាចទទួលបាននូវសេវា សុខភាពពីគ្រូពេទ្យ ដូចជាវេជ្ជបណ្ឌិត ឬ គិលានុបដ្ឋាយិកា អាស្រ័យលើតម្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះ ។ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងអ្នកផ្តល់សេវាជំនួយផ្នែកច្បាប់ អាចប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយជនរងគ្រោះបានក្នុងបរិបទនេះ ។ គេចាំបាច់ត្រូវធានា ថាការសាកសួរជាសំណួរមានភាពជិតស្និទ្ធ ហើយមិនបង្កឱ្យមានការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តជនរងគ្រោះ ។

គ. មណ្ឌលរយៈពេលយូរ

ជនរងគ្រោះអាចចូលមណ្ឌលរយៈពេលយូរប្រសិនបើពុំអាចរកគ្រួសារឃើញ ឬ ប្រសិនបើគេពុំអាចវិលត្រឡប់ទៅគ្រួសារវិញសម្រាប់ហេតុផលសុវត្ថិភាព ។ ក្នុងមណ្ឌលរយៈពេលយូរជនរងគ្រោះត្រូវទទួលបានសេវា សុខភាព កិច្ចការពារសិទ្ធិផ្នែកច្បាប់ ការអប់រំតាមសាលា ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ការពិគ្រោះយោបល់ និងជំនាញបំណិនជីវិតដែលសមស្រប ។

ការថែទាំជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវមានការចូលរួមពីមន្ត្រី បុគ្គលិកសង្គមកិច្ច អ្នកពិគ្រោះយោបល់ និងអ្នកថែទាំ ។ អ្នកដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នេះត្រូវដឹងពីផែនការករណីរបស់ជនរងគ្រោះ ក៏ដូចជាផែនការស្តារនីតិសម្បទា ។ ជនរងគ្រោះអាចទទួលបាននូវសេវាសុខភាពពីគ្រូពេទ្យដូចជាវេជ្ជបណ្ឌិត ឬ គិលានុបដ្ឋាយិកា អាស្រ័យលើតម្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះ ។ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងអ្នកផ្តល់សេវាជំនួយផ្នែកច្បាប់ អាចប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយជនរងគ្រោះបានក្នុងបរិបទនេះ ។ គេចាំបាច់ត្រូវធានាថារាល់ការសាកសួរត្រូវមានភាពជាស្និទ្ធស្នាល ហើយមិនបង្កឱ្យមានការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តជនរងគ្រោះ ។

ឃ. នៅសហគមន៍

ជនរងគ្រោះអាចមានជម្រើសវិលត្រឡប់ទៅកាន់សហគមន៍វិញ ដោយមានសិទ្ធិមិនទទួលយកការថែទាំនៅក្នុងមណ្ឌល ឬជនរងគ្រោះអាចជ្រើសរើសយកសេវាស្តារនីតិសម្បទានៅក្នុងមណ្ឌល ហើយត្រៀមខ្លួនត្រឡប់ទៅកាន់សហគមន៍វិញ ។

ការថែទាំជនរងគ្រោះនៅតាមសហគមន៍គឺជាភារកិច្ចសំខាន់ និងមានការលំបាក ។ អ្នកផ្តល់ការថែទាំដែលក្តាប់បានតិចតួចពីបរិយាកាសនៅសហគមន៍ ចាំបាច់ត្រូវយល់ដឹងពីគន្លឹះអារម្មណ៍ ដែលអាចធ្វើឱ្យជនរងគ្រោះទទួលរងការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តសាជាថ្មី ។ អ្នកផ្តល់សេវាចាំបាច់ត្រូវជម្រាបជូនជនរងគ្រោះពីកន្លែងជិតបំផុត ដែលជនរងគ្រោះអាចទទួលបានសេវាវេជ្ជសាស្ត្រ ចិត្តសាស្ត្រ និងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ការថែទាំជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនៅតាមសហគមន៍ ត្រូវធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីសង្គមកិច្ច និង បុគ្គលិកពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលរៀបចំធ្វើការតាមដានជនរងគ្រោះ ដើម្បីពិនិត្យមើលការវិវត្តរបស់ជនរងគ្រោះ ។ ប្រសិនបើជនរងគ្រោះយល់ព្រម មេឃុំ ចៅសង្កាត់ និងគណៈកម្មការស្ត្រី និងកុមារ អាចដើរតួនាទីជួយធ្វើសមាហរណកម្ម និងកាត់បន្ថយការរើសអើងនៅតាមសហគមន៍ ។

III. គំរូសម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

ដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីនៃការថែទាំសម្រាប់ជនរងគ្រោះ

ដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីចាប់ផ្តើមឡើងនៅពេលដែលជនរងគ្រោះ ឬ ជនដែលអាចជាជនរងគ្រោះ ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ ហើយបន្តរហូតដល់ករណីមួយត្រូវបិទ ។ ដំណើរការនេះផ្តល់នូវក្របខណ្ឌមួយសម្រាប់អ្នកផ្តល់សេវា ដែលអាចអនុវត្តសកម្មភាពបង្កើនប្រសិទ្ធភាពជួយជនរងគ្រោះ ។ ដំណាក់កាលក្នុងដំណើរការ គ្រប់គ្រងករណីជានិច្ចកាលមិនមានលក្ខណៈជាលំដាប់លំដោយគ្រប់ករណី តែជំហានជាច្រើនចាំបាច់ត្រូវដំណើរការក្នុងពេលតែមួយក៏មាន។ ដំណាក់កាលក្នុងដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីមាន : ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ អន្តរាគមន៍វិបត្តិ ការបញ្ជូន ការទទួល ផែនការករណី ការប៉ាន់ប្រមាណ ការស្តារសមាហរណកម្ម ការតាមដាន និងបិទករណី។

ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ គឺជាដំណើរការកំណត់ថាតើបុគ្គលម្នាក់ ឬ បទពិសោធន៍របស់បុគ្គលមួយក្រុម មានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាទៅនឹងអំពើជួញដូរមនុស្ស ដែលមានចែងក្នុងឯកសារគោលនយោបាយ នេះស្របទៅនឹងពិធីសារប៉ាឡឺម៉ូ [៣] ។

កត្តាសំខាន់ៗបីដែលចាំបាច់ត្រូវមានសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ ក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណបានជាជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនោះគឺ ការជ្រើសរើស ការដឹកជញ្ជូន និងការកេងប្រវ័ញ្ច ។ មនុស្សម្នាក់អាចកំណត់អត្តសញ្ញាណបានថាជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រសិនបើជនរងគ្រោះមិនអាចចាកចេញពីកន្លែងដែលកើតមានអំពើជួញដូរមនុស្សដោយងាយស្រួលនិងសេរីទេ ចាំបាច់ត្រូវធ្វើអន្តរាគមន៍ ។ កិច្ចអន្តរាគមន៍គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់មន្ត្រីនគរបាល ។ អ្នកផ្តល់សេវាដែលបានកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សមិនត្រូវធ្វើការសង្គ្រោះជនរងគ្រោះដោយឯកឯងនោះទេ។ ការធ្វើដូច្នេះ ធ្វើឱ្យជនរងគ្រោះ និងអ្នកផ្តល់សេវាអាចជួបគ្រោះថ្នាក់។

ក្នុងករណីមិនទាន់អាចរកភស្តុតាងផ្សេងៗយកមកគូសបញ្ជាក់មនុស្សម្នាក់ថាជាជនរងគ្រោះនៅឡើយ គួរធ្វើការសន្និដ្ឋានថាជនរូបនោះជាជនរងគ្រោះ។ ជននោះគួរទទួលបានសិទ្ធិ និងសេវាកម្មដូចគ្នាទៅនឹងជនដែលគេកំណត់បានថាជាជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស។

អន្តរាគមន៍វិបត្តិ គឺសំដៅលើដំណើរការផ្តល់ជំនួយបន្ទាន់រយៈពេលខ្លីជូនជនរងគ្រោះ ដែលទទួលរងនូវព្រឹត្តិការណ៍មួយ ឬច្រើនជាបន្តបន្ទាប់គ្នា ដែលបង្កើតឱ្យមានអតុល្យភាពផ្លូវអារម្មណ៍ ផ្លូវចិត្ត រាងកាយ និង/ឬ អាកប្បកិរិយា ដែលបណ្តាលឱ្យជនរងគ្រោះអសមត្ថភាពប្រឈមជាមួយស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន។

---

៣ ពិធីសារប៉ាឡឺម៉ូ គឺជាពិធីសារទប់ស្កាត់ បង្ក្រាប និងដាក់ទោសលើអំពើជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ បំពេញបន្ថែម លើសន្ធិសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិប្រឆាំងឧក្រិដ្ឋកម្មដែលមានការចាត់តាំងឆ្លងប្រទេស G.A Res. ៥៥/២៦ ។

អន្តរាគមន៍វិបត្តិអាចកើតឡើងភ្លាមៗ ជាមួយដំណាក់កាលកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ ។ នគរបាលអាចរៀបចំធ្វើការបង្ក្រាប សង្គ្រោះ ដើម្បីយកជនរងគ្រោះចេញពីស្ថានការណ៍ជួញដូរ តាមការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមន្ត្រីសង្គមកិច្ចដើម្បីធានាឱ្យជនរងគ្រោះបានចេញទៅកាន់កន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាព និងផ្តល់នូវជំនួយសង្គ្រោះបន្ទាន់ដែលចាំបាច់នានាដូចជា មណ្ឌល អាហារ ការថែទាំវេជ្ជសាស្ត្រ និងផ្លូវចិត្ត។

អន្តរាគមន៍វិបត្តិក៏អាចកើតមានឡើងនៅក្នុងដំណើរការស្តារនីតិសម្បទា។ ឧប្បត្តិហេតុមួយដែលបង្ហាញថាមនុស្សម្នាក់គ្មានសុវត្ថិភាព ឬ មានគ្រោះថ្នាក់ផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត ទាមទារឱ្យមានការធ្វើអន្តរាគមន៍។ ឧទាហរណ៍ អស្ថេរភាពផ្លូវចិត្ត ដូចជាចិន្តាការធ្វើអត្តឃាត គឺចាំបាច់មានអន្តរាគមន៍វិបត្តិ។ ជនរងគ្រោះត្រូវធ្វើសមាហរណកម្មទៅកាន់សហគមន៍វិញ ហើយជនរងគ្រោះនោះត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកផ្តល់សេវាអំពីអ្នកជួញដូរមនុស្ស ដែលបង្ហាញខ្លួននៅក្នុងសហគមន៍ម្តងទៀត ក្នុងករណីនេះចាំបាច់ត្រូវមានកិច្ចអន្តរាគមន៍ជាបន្ទាន់។

ការបញ្ជូន ជាដំណើរការរៀបចំបញ្ជូន ឬ ផ្ទេរជនរងគ្រោះទៅរកសេវាណាមួយសមស្រប។ អ្នកបញ្ជូនត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានច្បាស់លាស់អំពីលទ្ធផលរំពឹងទុកជាមួយអ្នកទទួល ដើម្បីឱ្យអ្នកទទួលត្រៀមខ្លួនឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះ ។ ព័ត៌មាននៃការបញ្ជូន ត្រូវផ្តល់ដល់ជនរងគ្រោះឱ្យបានដឹងជាមុន និងមានការយល់ព្រមពីជនរងគ្រោះ ។

ការទទួល ជាការទទួលយក និងផ្តល់សេវាដល់ជនរងគ្រោះ។ ការទទួលយកអាចកើតមានឡើងនៅទីកន្លែងជាច្រើនសម្រាប់ជនរងគ្រោះរួមមាន ប៉ុស្តិ៍នគរបាល មណ្ឌល មន្ទីរពេទ្យ និងកន្លែងបណ្តុះបណ្តាលជំនាញផ្សេងៗ។

ការទទួលគឺជាចំណុចចាប់ផ្តើមដំបូង ដែលជនរងគ្រោះទទួលបានពីអ្នកផ្តល់សេវា។ ការចាប់ផ្តើមនេះត្រូវធ្វើឱ្យមានឥទ្ធិពលដល់ជនរងគ្រោះនូវអារម្មណ៍សុវត្ថិភាព ហើយក៏ជាចំណុចផ្តើមរបស់ជនរងគ្រោះមាន ឬ គ្មានទំនុកចិត្តចំពោះអ្នកផ្តល់សេវា។ ហើយប្រការនេះ ក៏អាចជះឥទ្ធិពលដល់បំណងសហការ និងការផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកផ្តល់សេវារួមទាំងនគរបាលផង។

ការរៀបចំផែនការករណី គឺជាដំណើរការកំណត់ទិសដៅសម្រាប់ដំណោះស្រាយដោយជោគជ័យ លើបញ្ហារបស់ជនរងគ្រោះ ដែលក្នុងនោះគោលដៅ និងទិសដៅ ព្រមទាំងវិធានការ និងធនធានត្រូវបានកំណត់ និងទទួលបាន។ ការរៀបចំផែនការករណី គឺជាសកម្មភាពដែលកើតឡើងជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងដំណើរការជួយជនរងគ្រោះ ហើយជនរងគ្រោះត្រូវបានជំរុញឱ្យចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងផែនការករណីរបស់ខ្លួន។

ការរៀបចំផែនការករណីអាចធ្វើឡើងបានល្អបំផុតតាមរយៈក្រុមការងារចម្រុះ ។ ក្រុមការងារនេះរួមមាន : ជនរងគ្រោះ អ្នកគ្រប់គ្រងករណី (មន្ត្រី បុគ្គលិកសង្គមកិច្ច) ហើយនិងអ្នកដែលមានតួនាទីពាក់ព័ន្ធដល់ដំណើរការជួយជនរងគ្រោះ។

ការរៀបចំផែនការករណី និង/ឬ ការវិវត្តផែនការករណីចាំបាច់ត្រូវមានការកត់ត្រាពីគោលបំណង ទិសដៅបញ្ហាប្រឈម និងនីតិវិធីនៃការដោះស្រាយបញ្ចូលក្នុងសំណុំឯកសាររបស់ជនរងគ្រោះ។

ការប៉ាន់ប្រមាណ ជាដំណើរការពិនិត្យ និងវាយតម្លៃលើករណីជាក់លាក់ដូចជា ការប៉ាន់ប្រមាណសុខភាព ឬការប៉ាន់ប្រមាណករណីបឋម និងការប៉ាន់ប្រមាណគ្រួសារ និងសហគមន៍ ដើម្បីឈានទៅដល់ការដោះស្រាយបញ្ហាការស្តារនីតិសម្បទា និងការធ្វើសមាហរណកម្មជនរងគ្រោះ។

ការប៉ាន់ប្រមាណត្រូវធ្វើឱ្យបានច្រើនលើកច្រើនសារ ដើម្បីតាមដានការវិវត្តរបស់ជនរងគ្រោះ។ ការប៉ាន់ប្រមាណគួរផ្តល់ឱ្យអ្នកផ្តល់សេវានូវការយល់ដឹង អំពីជោគជ័យនៃកិច្ចអន្តរាគមន៍ ហើយធ្វើឱ្យគេអាចកំណត់នូវអាទិភាពប្រែប្រួលនានា ឬតម្រូវការដែលគួរតែដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងផែនការករណី ។ លទ្ធផលដែលបានពីការប៉ាន់ប្រមាណចាំបាច់ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានជូនជនរងគ្រោះ។

ការស្តារ គឺជាដំណើរការធ្វើឱ្យជាសះស្បើយពីភាពដែលធ្លាប់រងនូវការប៉ះទង្គិច ផ្លូវចិត្ត ផ្លូវកាយ ដែលធ្វើឱ្យជនរងគ្រោះគ្មានសមត្ថភាពសម្របខ្លួនជាប្រក្រតីក្នុងមជ្ឈដ្ឋានរបស់ខ្លួន ហើយក៏ជាការបញ្ចូលដំណើរការបង្កើតឡើងនូវសមត្ថភាព ជំនឿទុកចិត្ត ជំនាញ និងអាកប្បកិរិយាចាំបាច់ដើម្បីធ្វើឱ្យជនរងគ្រោះមានសមត្ថភាពប្រក្រតីក្នុងសង្គម។

ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សម្នាក់ៗមានស្ថានភាពរងគ្រោះដោយឡែកៗពីគ្នា ដូច្នេះការស្តារជនរងគ្រោះក៏មានលក្ខណៈផ្សេងៗពីគ្នាដែរ។ អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវធានាអំពីដំណើរការស្តារត្រូវបានតម្រង់ទិសទៅរកតម្រូវការចាំបាច់សមស្របតាមស្ថានភាពរបស់ជនរងគ្រោះម្នាក់ៗ។ សកម្មភាពនៃការស្តាររួមមាន : ការពិគ្រោះយោបល់ ជំនាញបំណិនជីវិត ជំនួយវេជ្ជសាស្ត្រ និងជំនាញវិជ្ជាជីវៈជាដើម។

សមាហរណកម្ម គឺជាដំណើរការបញ្ជូនត្រឡប់ជនរងគ្រោះទៅរួមរស់ក្នុងគ្រួសារ និងសហគមន៍ ដោយយោងទៅតាមការសម្រេចចិត្តរបស់ជនរងគ្រោះ ។ ការធ្វើសមាហរណកម្មដោយជោគជ័យជាគោលដៅកំណត់ជាក់លាក់ នៅពេលផ្តល់ជំនួយគាំទ្រដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស។

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា មាននីតិវិធីប្រកបដោយស្តង់ដា ដែលធានាដល់ការស្តារនីតិសម្បទា និងសមាហរណកម្ម។ នីតិវិធីនេះកំណត់បាននូវតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់របស់មន្ត្រីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ ក្រុង ក្នុងដំណើរការសមាហរណកម្ម។ អ្នកផ្តល់សេវាជាតិ និងអន្តរជាតិ ត្រូវធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមន្ត្រីសង្គមកិច្ចរាជធានី ខេត្ត ដើម្បីធ្វើសមាហរណកម្មជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស។

ការតាមដាន ជាដំណើរការពិនិត្យលើស្ថានភាពតម្រូវការ និងការវិវត្តរបស់ជនរងគ្រោះនៅពេលបច្ចុប្បន្ន បន្ទាប់ពីដំណើរការនៃការធ្វើសមាហរណកម្ម។

ការតាមដានជាជំហានដ៏ចាំបាច់មួយក្នុងដំណើរការគ្រប់គ្រងករណី ព្រោះការធ្វើសមាហរណកម្មទៅគ្រួសារ និងសហគមន៍ អាចប្រឈមនឹងផលប៉ះពាល់ដូចជា : ការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តសាជាថ្មី ការរើសអើង កង្វះខាតការទទួលស្គាល់ពីសហគមន៍ ការលំបាកសម្របខ្លួនទៅនឹងការរស់នៅក្នុងសហគមន៍ បន្ទាប់ពីការរស់នៅមណ្ឌលមួយរយៈ។

ការបិទករណី ជាដំណើរការបញ្ចប់ករណីរបស់ជនរងគ្រោះ ដែលធ្វើឡើងដោយមានការពិគ្រោះជាមួយជនរងគ្រោះ និងភាគីដែលពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ហើយក៏បង្ហាញពីការបញ្ចប់ការផ្តល់សេវាផងដែរ។

ការបិទករណីដោយជោគជ័យអាចធ្វើទៅបានតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដូចខាងក្រោម [៤]:

- ទំនាក់ទំនងរវាងគ្រួសារ និងជនដែលត្រូវធ្វើសមាហរណកម្ម អាចមានសភាពនឹងនរ និងមាននិរន្តរភាព។

---

៤ សារាចរណ៍ណែនាំ លេខ ០០៩ ស.អ.យ ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧ ស្តីពីការងារសមាហរណកម្ម និងតាមដានក្រុមជនរងគ្រោះដែលបានស្នាក់នៅក្នុងមណ្ឌលរដ្ឋ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា។

- ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់គ្រួសារមានលំនឹងអាចរស់បានដូចអ្នកដទៃ។

- ជនដែលត្រូវធ្វើសមាហរណកម្ម បានចូលរួមក្នុងសកម្មភាពធម្មតា និងជាប្រចាំដូចជា ទៅរៀន រកប្រាក់ចំណូល (នៅក្នុង ឬ នៅក្រៅផ្ទះ) ទទួលការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈជាដើម។

- មានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់បង្ហាញថា ជនដែលត្រូវធ្វើសមាហរណកម្មមានស្ថេរភាព ទាំងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងផ្នែកចិត្តសាស្ត្រសង្គម។

ក្នុងស្ថានភាពដែលជនរងគ្រោះទទួលការប៉ះទង្គិចផ្លូវចិត្តសាជាថ្មី ចាំបាច់ត្រូវកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងបើកករណីឡើងវិញ។

IV- គោលការណ៍ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានយកចិត្តទុកដាក់ឧបត្ថម្ភរាល់សេចក្តីត្រូវការចាំបាច់របស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស តាមរយៈការផ្តល់សេវាសមស្រប និងទប់ស្កាត់រាល់អំពើជួញដូរមនុស្សក្នុងប្រទេស និងឆ្លងកាត់ព្រំដែន ជាពិសេសការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ។ ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើកាលពីថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានបង្កើតក្រុមការងារដឹកនាំប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស អំពើរត់ពន្ធមនុស្ស អំពើធ្វើអាជីវកម្មលើកម្លាំងពលកម្ម និងផ្លូវភេទ លើស្ត្រី និងកុមារ កាលពីថ្ងៃទី ០៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានចាត់វិធានការ សំខាន់ៗដែលស្របតាមការតម្រូវជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ ដើម្បីបញ្ឈប់អំពើជួញដូរមនុស្សតាមរយៈសេចក្តីប្រកាស ច្បាប់ អនុស្សរណៈផ្សេងៗដូចខាងក្រោម :

- ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨។

- សេចក្តីណែនាំលេខ ០០៩ ស.អ.យ ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧ របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ស្តីពីការងារសមាហរណកម្ម និងតាមដាន ក្រុមជនរងគ្រោះដែលបានស្នាក់នៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលរបស់រដ្ឋ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។

- សេចក្តីសម្រេចលេខ ៣៥ ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៧ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ស្តីពីការបង្កើតក្រុមការងារថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងអនុស្សរណៈស្តីពីការយោគយល់គ្នារវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងបណ្តាប្រទេសដែលពាក់ព័ន្ធ ស្តីពីការលុបបំបាត់អំពើជួញដូរមនុស្ស និងជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរ។

- សេចក្តីសម្រេចលេខ ៤១ ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី ៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ស្តីពីការបង្កើតឡើងនូវក្រុមការងារដឹកនាំប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស អំពើរត់ពន្ធមនុស្ស អំពើធ្វើអាជីវកម្មកម្លាំងពលកម្ម និងផ្លូវភេទលើស្ត្រី និងកុមារ។

- សេចក្តីសម្រេចលេខ ២៨១៥ ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ស្តីពីការតែងតាំងលេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងារជួរមុខប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស អំពើរត់ពន្ធមនុស្ស អំពើធ្វើអាជីវកម្មកម្លាំងពលកម្ម និងផ្លូវភេទលើស្ត្រី និងកុមារ។

- គោលនយោបាយស្តីពីការថែទាំជំនួសចំពោះកុមារ ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៦ ដែលមានការគាំទ្រពីសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

- ប្រកាសលេខ ៦០៦ ស.អ.យ ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៦ របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ស្តីពីបទដ្ឋានអប្បបរមាសម្រាប់ការថែទាំកុមារក្នុងមណ្ឌល។

- ប្រកាសលេខ ១៩៨ ស.អ.យ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ មិនា ឆ្នាំ ២០០៦ របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ស្តីពីបទដ្ឋានអប្បបរមាសម្រាប់ការថែទាំកុមារនៅតាមសហគមន៍។

- គោលការណ៍ណែនាំស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិកុមាររងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស រៀបចំដោយក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីកុមារ CNCC (អង្គការ យូនីសេហ្វ) ឆ្នាំ ២០០៦។

- សិទ្ធិកុមារទាក់ទងទៅនឹងយុត្តិធមិកុមារ និងកុមាររងគ្រោះដោយបទល្មើសឧក្រិដ្ឋ : សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា រៀបចំដោយអង្គការយូនីសេហ្វ និងរាជបណ្ឌិតសភាវិជ្ជាជីវៈតុលាការ ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ទន្ទឹមនោះមានច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិមួយចំនួនដែលកំពុងព្រាងរួមមាន ÷

- សេចក្តីព្រាងណែនាំពីវិធីធ្វើការជាមួយកុមាររងគ្រោះ និង សាក្សីក្នុងដំណើរការយុត្តិធមិកុមារ រៀបចំដោយអង្គការ យូនីសេហ្វ។

- សេចក្តីព្រាងប្រកាសអន្តរក្រសួងស្តីពីកិច្ចសហការ និង ការសម្របសម្រួលក្នុងដំណើរការយុត្តិធមិកុមារ។

- សេចក្តីព្រាងច្បាប់យុត្តិធមិអនីតិជន។

ដើម្បីអនុវត្ត ច្បាប់ អនុស្សរណៈ សេចក្តីប្រកាស សេចក្តីណែនាំ ឱ្យទទួលបាននូវលទ្ធផលល្អ អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ដូចខាងក្រោម [៩] :

សិទ្ធិទទួលបានសុវត្ថិភាពនិងកិច្ចការពារ សំដៅទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរ ឬអំពើកេងប្រវ័ញ្ចក្នុងការទទួលបានការធានាពីសំណាក់អ្នកដែលធ្វើការជាមួយខ្លួនដែលក្នុងនោះ សន្តិសុខ និងសុខុមាលភាពរបស់ពួកគេត្រូវបានផ្តល់ជាអាទិភាព។

សិទ្ធិទទួលបានអត្តសញ្ញាណបុគ្គល សំដៅទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះគ្រប់រូបដែលត្រូវគេមើលឃើញថាមានចរិតលក្ខណៈ តម្លៃ ឥរិយាបថ និង ជំនឿខុសៗគ្នា ។

សិទ្ធិទទួលបានឯកជនភាពនិងការរក្សាការសម្ងាត់ គឺសំដៅទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ ក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានអំពីប្រវត្តិសុខភាព គ្រួសារ សហគមន៍ ឬ ប្រវត្តិអតីតកាលរបស់ពួកគេត្រូវបានការពារ ហើយអាចចែករំលែកបានលុះត្រាមានការសម្រេចផ្ទាល់ពីពួកគេ។

សិទ្ធិទទួលបានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ សំដៅទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះម្នាក់ ក្នុងការទទួលបានការប្រព្រឹត្តចំពោះខ្លួនពីសំណាក់អ្នកដទៃប្រកបដោយការគោរព និងកិត្តិយស ។

---

៩ សិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះដែលបានកំណត់នេះ មានមូលដ្ឋានចេញពីគោលការណ៍ និងគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងអំពើជួញដូរមនុស្សដែលជាអានុសាសន៍របស់ក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមអង្គការសហប្រជាជាតិ ថ្ងៃទី ២០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០២ គោលការណ៍ណែនាំខ្ចីតសម្រាប់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស នៅមហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ។

សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន សំដៅទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ ក្នុងការដឹងនូវសេចក្ដីលម្អិត និងព័ត៌មានជាក់លាក់ទាំងអស់ដែលទាក់ទងនឹងជនរងគ្រោះ ។ ព័ត៌មាននេះរួមមាន ព័ត៌មានអំពីជម្រើសខាងផ្លូវច្បាប់ រឿងក្ដីដែលកំពុងរង់ចាំការវិនិច្ឆ័យ ស្ថានភាពផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្ររបស់ជនរងគ្រោះ គ្រួសារ សហគមន៍ និង ការបណ្ដុះបណ្ដាលជំនាញ រួមទាំងព័ត៌មានផ្សេងៗដែលពាក់ព័ន្ធនឹងករណីរបស់គេ ។

សិទ្ធិទទួលបានសេវា សំដៅទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ ក្នុងការទទួលបានការគាំទ្រជំនួយផ្សេងៗពីរដ្ឋាភិបាល និងសង្គមស៊ីវិលដើម្បីគាំទ្រ ការស្ដារនីតិសម្បទាជនរងគ្រោះ រហូតដល់ពេលដែលជនរងគ្រោះទទួលបានភាពប្រក្រតីជាធម្មតាវិញ ។

សិទ្ធិទទួលបានយុត្តិធម៌ សំដៅទៅលើសិទ្ធិជនរងគ្រោះ ត្រូវទទួលបានកិច្ចការពារសិទ្ធិស្មើភាពគ្នានៅចំពោះមុខច្បាប់ ដែលសិទ្ធិនេះក៏មានចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា និងដោយយោងទៅតាមគោលការណ៍ស្មើភាព និងយុត្តិធម៌សម្រាប់មនុស្សទាំងអស់ ។

សិទ្ធិទទួលបានប្រក្រតីភាព សំដៅទៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងការទទួលបានការជួយជ្រោមជ្រែង នៅក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងសហគមន៍ និង គ្រួសារ តាមការសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន និងទទួលបានប្រក្រតីភាពក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃដោយគ្មានការរើសអើង។

សិទ្ធិចូលរួម សំដៅទៅលើសិទ្ធិជនរងគ្រោះ ទោះជាកុមារ ឬ មនុស្សពេញវ័យ ត្រូវមានសិទ្ធិបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួន និងចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនានាដែលពាក់ព័ន្ធខ្លួនក្នុងសង្គម។

សិទ្ធិសម្រេចចិត្ត សំដៅទៅលើសិទ្ធិជនរងគ្រោះក្នុងការសម្រេចចិត្តដោយខ្លួនឯងដែលមិនផ្ទុយនឹងច្បាប់ ។

សិទ្ធិទទួលបានសេរីភាពបម្លាស់ទី សំដៅលើសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងការរស់នៅ និង បម្លាស់ទីដោយមានសេរីភាពនៅក្នុងប្រទេសដែលខ្លួនកាន់សញ្ជាតិជាពលរដ្ឋ និង សិទ្ធិទទួលបានការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ ប្រសិនបើស្ថិតនៅក្រៅប្រទេសដែលខ្លួនកាន់សញ្ជាតិជាពលរដ្ឋ ។

V. គោលនយោបាយទូទៅស្ដីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

១. ចក្ខុវិស័យ

ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវទទួលបាននូវសិទ្ធិទាំងឡាយដែលមាននៅត្រង់ចំណុច IV ។ អ្នកផ្ដល់សេវា និងមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបង្ហាញនូវការប្ដេជ្ញាចិត្តការពារសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ដើម្បីឱ្យជនរងគ្រោះអាចធ្វើសមាហរណកម្មទៅកាន់គ្រួសារ និង/ឬ សហគមន៍វិញ ទាន់ពេលវេលា និងសុវត្ថិភាព។

២. បេសកកម្ម

អនុវត្តតាមកម្មវិធីគោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា និងបណ្ដាក្រសួងស្ថាប័នផ្សេងៗទៀត បានប្ដេជ្ញាអនុវត្តគោលនយោបាយ ការកសាងសមត្ថភាពបុគ្គលិកដែលអនុវត្តជាមួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ព្រមទាំងបង្កើតនូវប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃ ដែលធានាការអនុវត្តន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងមានទំនាក់ទំនងសមស្រប រវាងគ្រួសារ និងសហគមន៍របស់ពួកគេ។

៣. ទិសដៅទូទៅ

គោលនយោបាយ ស្ដីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស គឺផ្ដល់នូវក្របខណ្ឌមួយដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សដែលធានាបាននូវការគោរពសិទ្ធិ ផ្ដល់នូវសេចក្ដីថ្លៃថ្នូរ ផ្ដល់នូវកិច្ចការពារសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍គ្រប់គ្រាន់ធានាការអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត ។ គោលនយោបាយនេះ មានគោលបំណងធានាដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស :

- ទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីលិខិតូបករណ៍ ច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ។
- ទទួលបានសិទ្ធិអំណាច និងអាចមានលទ្ធភាពធ្វើ សមាហរណកម្មទៅកាន់គ្រួសារ និងសហគមន៍វិញ ដោយជោគជ័យជាស្ថាពរ ។
- មានលទ្ធភាពទទួលបាននូវការឧបត្ថម្ភទាំងផ្នែកសម្ភារៈ និងស្មារតី ពិសេសសេវាសុខភាព សេវាអប់រំ និងការបណ្ដុះបណ្ដាលវិជ្ជាជីវៈ ។
- ទទួលបាននូវកិច្ចការពារសិទ្ធិយ៉ាងល្អប្រសើរ ឆ្លងផុតពីភាពរងគ្រោះសាជាថ្មី និងការរើសអើង ។

៤. ឧបសគ្គ

គ្រប់កម្មវិធីទាំងអស់ និងអ្នកផ្ដល់សេវា ដើម្បីជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនឹងជួបបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនដូចជា :

- ការយល់ដឹងអំពីសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនៅមានកម្រិត ។
- ការយល់ដឹងពីអំពើជួញដូរមនុស្សក្នុងសង្គមនៅមានកម្រិត ។
- កង្វះធនធានមនុស្ស ធនធានសម្ភារៈ ថវិកា សម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធីជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។
- ការអនុវត្តន៍ច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិដែលកម្ពុជាបានផ្ដល់សច្ចាប័នមិនទាន់បានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ។
- ការងារសម្របសម្រួលការផ្ដល់សេវា នៅមានកម្រិតក្នុងចំណោមស្ថាប័នរដ្ឋ ក៏ដូចជាជាមួយអង្គការនានា និងសង្គមស៊ីវិល ដែលធ្វើការពាក់ព័ន្ធជាមួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។
- មិនទាន់មានប្រព័ន្ធរួមនៃការពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃ ។
- ផលវិបាកមួយចំនួនដែលបណ្ដាលមកពីទំនើបភាវូបនីយកម្ម ក៏ដូចជាបញ្ហាបុគ្គលនិយម ការចុះថយនៃតម្លៃ ទំនៀមទម្លាប់ ប្រពៃណី ការថយចុះសាមគ្គីភាពជាដើម ។

ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស នឹងជួបបញ្ហាប្រឈមជាក់ស្ដែង ដូចខាងក្រោមនេះ :

- កង្វះការគាំទ្រ និងបរិយាកាសជាគ្រួសារល្អ និងកង្វះមណ្ឌលដែលសមស្របសម្រាប់ថែរក្សាជនរងគ្រោះ ។
- ការធ្វើបាបផ្លូវភេទ និងកេងប្រវ័ញ្ចន៍ផ្លូវភេទ ។
- កង្វះលទ្ធភាពទទួលបានសេវាអប់រំ សុខភាព និងការស្ដារនីតិសម្បទា ។
- ទទួលព័ត៌មានមិនគ្រប់គ្រាន់អំពីឥទ្ធិពលមិនល្អបណ្ដាលមកពីចំណាកស្រុក ។

- ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ប្រឈមមុខនឹងការឆ្លងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ ។
- ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ជាប់សារធាតុថ្នាំញៀន ដោយសារសកម្មភាពដែលខ្លួនទទួលរងពីអំពើជួញដូរមនុស្ស ។
- ការអនុវត្តនីតិវិធីទប់ស្កាត់អំពើជួញដូរមនុស្ស នៅមិនទាន់បានទូលំទូលាយ ហើយមានការងារជាច្រើនទៀតដែលសេសសល់ត្រូវធ្វើដើម្បីដោះស្រាយតាមតម្រូវការជនរងគ្រោះ ។
- គ្រួសារ សហគមន៍ និងបុគ្គលិកជំនាញ ខ្វះចំណេះដឹងផ្នែកគាំទ្រ ខ្វះព័ត៌មាន និងសេវាបញ្ជូនដែលកំពុងអនុវត្តបច្ចុប្បន្ន ។
- ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ភាគច្រើនមិនទាន់មានជំនឿទុកចិត្តលើរចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវការ និងស្ថាប័នដែលជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។
- រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា នៅមានកម្រិតនៅឡើយ គឺត្រឹមថ្នាក់ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ។

៥. កាលានុវត្តភាព

ដើម្បីមានសក្តានុពល ក្នុងការរួមវិភាគទានធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងដល់ការជួយឧបត្ថម្ភចំពោះជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ចាំបាច់ត្រូវមានកាលានុវត្តភាពមួយចំនួនដូចខាងក្រោម ៖

- ឆន្ទៈខាងនយោបាយចំពោះកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស និងជនទាំងឡាយដែលងាយរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។
- ពង្រីកក្របខណ្ឌច្បាប់ និងពង្រឹងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ និងត្រឹមត្រូវ ។
- ការធ្វើវិមជ្ឈការមុខងាររបស់ថ្នាក់ជាតិ នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ បានជួយគាំទ្រដល់ការបង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធដែលមានការចូលរួមនៅតាមសហគមន៍ និងគ្រួសារ ។
- គ្រួសារ សហគមន៍ និងមន្ត្រីបុគ្គលិក ដែលផ្តល់សេវាដល់ជនរងគ្រោះ បានទទួលឱកាសក្នុងការបង្កើនសមត្ថភាព ។
- យុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល បានឆ្លើយតបទៅនិងសេចក្តីត្រូវការរបស់គ្រួសារក្រីក្រ ដើម្បីទទួលបានការគាំទ្រល្អប្រសើរ ។
- រាជរដ្ឋាភិបាលមានការប្តេជ្ញាចិត្តអនុវត្តដំណោះស្រាយតាមគ្រួសារ ដំណោះស្រាយតាមសហគមន៍ និងដំណោះស្រាយក្នុងពេលរងគ្រោះ និងក្រោយពេលរងគ្រោះ ។

៦. យុទ្ធសាស្ត្រ

ដើម្បីការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ចាំបាច់ត្រូវមានយុទ្ធសាស្ត្រទូទៅ ដើម្បីដោះស្រាយនូវសេចក្តីត្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស តាមរយៈរចនាសម្ព័ន្ធពហុវិស័យ ៖

- ធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណជាទៀងទាត់ អំពីសេចក្តីត្រូវការតាមវិស័យនានា ដែលពាក់ព័ន្ធដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។
- បង្កើតក្របខណ្ឌគោលនយោបាយ ដែលផ្តោតទៅលើកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ និងធ្វើឱ្យទៅជាផ្លូវការនូវកម្មវិធី និងសេវាដែលលើកស្ទួយសុខុមាលភាពរបស់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

- បង្កើនលទ្ធភាពដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ទទួលបានសេវាមូលដ្ឋានចាំបាច់នានា។
- ធ្វើការត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃទៀងទាត់ ដើម្បីធានាឱ្យកម្មវិធីទាំងឡាយដែលតម្រង់ទិសទៅរកជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ដើម្បីបំពេញបាននូវរាល់សេចក្តីត្រូវការរបស់ជនរងគ្រោះ និងធានាឱ្យការអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីចេះតែបន្តជានិរន្តរ៍និងត្រូវបានបង្កើន ដើម្បីជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស។

VI. ទិសដៅកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

ក. ការទទួលជនរងគ្រោះ ដែលបានធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពីក្រៅប្រទេស

ធានាដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវបានទទួលតាមរយៈដំណើរការមាតុភូមិនិវត្តន៍ និងនិរទេសដោយគ្មានការរើសអើងលើ ជាតិសាសន៍ សាសនា វណ្ណៈ ពិការភាព ឬភេទ ដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ និងចាប់ផ្តើមធ្វើផែនការ និងដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីរហូតដល់ទទួលបានជោគជ័យក្នុងការបិទករណីជួយជនរងគ្រោះ។

ខ. ការបញ្ជូនជនរងគ្រោះត្រឡប់ទៅប្រទេសកំណើត

អ្នកគ្រប់គ្រងករណីជនរងគ្រោះជាជនបរទេស ត្រូវធានាដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ទទួលបានសិទ្ធិ និងសេវាដែលចាំបាច់ ដូចជាជនរងគ្រោះដែលមានសញ្ជាតិកម្ពុជាដែរ ហើយមិនមានការរើសអើង ពីពេលចាប់ផ្តើមដំណើការគ្រប់គ្រងករណីរហូតដល់បិទករណី ។ មុនពេល និងក្នុងពេលធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ដល់អ្នកផ្តល់សេវាទៅប្រទេសទទួល។

គ. ការទទួលជនរងគ្រោះពីសមត្ថកិច្ចរបស់មន្ទីរសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា រាជធានី ខេត្ត

អ្នកធ្វើការជាមួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សទាំងអស់ ត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ ។ មន្ត្រីដែលទទួលភារកិច្ចត្រូវអនុវត្តដំណើរការគ្រប់គ្រងករណីដែលបានកំណត់ក្នុង (ចំណុចទី III) ឱ្យទទួលបានជោគជ័យក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្ម។

ឃ. ការធ្វើសមាហរណកម្មជនរងគ្រោះត្រឡប់ទៅ គ្រួសារ សហគមន៍ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល

ទិសដៅនេះកំណត់ផ្តល់ឱ្យជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស រស់នៅក្នុងជីវភាពសាមញ្ញ " ដូចមុនពេលទទួលរងគ្រោះ " ប្រកបដោយសុខភាពរឹងប៉ឹង និងរីករាយនៅតាមសហគមន៍ដែលគេបានសម្រេចជ្រើសរើស ។ អ្នកផ្តល់សេវាចាំបាច់ ត្រូវធានាដល់ដំណើរការធ្វើសមាហរណកម្ម និងតាមដានដែលបានរៀបចំផែនការត្រៀមលក្ខណៈសម្រាប់ដោះស្រាយតម្រូវការចំពោះជនរងគ្រោះ និង គ្រួសារ។

VII. ការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច នៃរាជរដ្ឋាភិបាល និងការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់មន្ត្រី និងភ្នាក់ងារផ្តល់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ :

១- ការទទួលខុសត្រូវរបស់ ក្រសួង ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចនៃរាជរដ្ឋាភិបាល :

ក- ពិនិត្យឡើងវិញ ការរៀបចំបង្កើត និង ចងក្រងលិខិតបទដ្ឋានផ្សេងៗទៀតឱ្យស្របទៅតាមអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស ហើយដែលមានខ្លឹមសារពិសេសពាក់ពន្ធ័ដល់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរ ។

ខ- ផ្សព្វផ្សាយ និង ធានាការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយ ច្បាប់ ឯកសារ និង លិខិតបទដ្ឋានផ្សេងៗទៀតឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពលើបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

គ- បង្កើត និង អនុម័តបទដ្ឋានអប្បបរមាស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

ឃ- ផ្អែកតាមការអនុវត្តន៍បទដ្ឋានអប្បបរមា ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវពិនិត្យ តាមដាន វាយតម្លៃ និងផ្តល់ការអនុញ្ញាត ដល់អ្នកផ្តល់សេវាការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះទាំងឡាយរបស់រដ្ឋ និងរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា ។

ង- បែងចែកថវិកាសម្រាប់ឧបត្ថម្ភដល់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ស្របតាមអ្នកទទួលផលពីគោលនយោបាយ ពីបទដ្ឋានអប្បបរមា ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើតួនាទីរបស់មន្ត្រីរាជការ ក្នុងការប្រតិបត្តិ ពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃ។

ច- កៀរគររកថវិកាដើម្បីជួយដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស បង្កលក្ខណៈងាយស្រួលជួយដល់ទីភ្នាក់ងារ កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងផ្តល់យោបល់ដល់ការអនុវត្តន៍ការងារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងនិរន្តរភាព។

ឆ- ដឹកនាំសម្របសម្រួល និងផ្តល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការដល់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍លើបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

ជ- អនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ក្នុងតួនាទីជាប្រធានក្រុមកម្រងផ្នែកកិច្ចការការពារ និងសមាហរណកម្មនៃក្រុមការងារដឹកនាំប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស រត់ពន្ធមនុស្ស និងកេងប្រវ័ញ្ចលើស្ត្រី និងកុមារដែលរាជរដ្ឋាភិបាលប្រគល់ជូន។

២- ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ មន្ត្រីរាជរដ្ឋាភិបាល បុគ្គលិកអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការផ្តល់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះ :

ក- សហការជាមួយស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលជួយពិនិត្យឡើងវិញ ការរៀបចំ និងផ្សព្វផ្សាយគោលនយោបាយ ច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានផ្សេងៗទៀត ឱ្យស្របទៅតាមអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សដែលមានការពាក់ពន្ធ័ដល់កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

ខ- អនុវត្តគោលនយោបាយ ច្បាប់ ឯកសារ និងលិខិតបទដ្ឋានផ្សេងៗទៀត ដើម្បីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ។

គ- ពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃសកម្មភាពការងារខ្លួនផ្ទាល់ ផ្តល់របាយការណ៍ ព្រមទាំងជួយសម្រួលដល់ការពិនិត្យ តាមដាន វាយតម្លៃ ដោយមន្ត្រីក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទាឱ្យសមស្របទៅតាមគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា ។

ឃ- អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលត្រូវសុំការអនុញ្ញាត និងចុះកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយ ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ។

ង- កៀងគររកថវិកាឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ឧបត្ថម្ភមុខសញ្ញាជនរងគ្រោះ និងបែងចែកថវិកាឧបត្ថម្ភដល់កម្មវិធីនានា ឱ្យស្របទៅតាមគោលនយោបាយជាតិ និងបទដ្ឋានអប្បបរមា ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើតួនាទីរបស់ មន្ត្រីរាជការ ក្នុងការពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃ។

ច- ជួយអភិវឌ្ឍ និងអនុវត្តដំណោះស្រាយប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

ឆ- ចូលរួមចំណែកក្នុងការសម្របសម្រួលនានា ជាមួយបណ្តាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

៣- សហប្រតិបត្តិការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាជាមួយប្រទេសជិតខាង និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលលើកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស

ក. សហប្រតិបត្តិការជាមួយប្រទេសជិតខាង

១. រៀបចំផែនការសកម្មភាពជាតិស្តីពីអំពើជួញដូរមនុស្ស ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងរាល់ ២ឆ្នាំ ម្តង។

២. ផ្តួចផ្តើមគំនិត ក្នុងការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រ គោលការណ៍ បទប្បញ្ញត្តិចាំបាច់នានា ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

៣. លើកឡើងនូវអនុសាសន៍សំដៅឱ្យមានការរីកចម្រើន តទៅទៀតនូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជួយគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការជួញដូរបុរស ស្ត្រី និងកុមារ ។

- ពិនិត្យឡើងវិញ និងវាយតម្លៃនូវការអនុវត្តន៏កិច្ចព្រមព្រៀង និងធ្វើរបាយការណ៍ជូនគណៈកម្មការរួមនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី កម្ពុជា និងវៀតណាម ទ្វេភាគី កម្ពុជា និង ថៃ និងបណ្តាប្រទេសហត្ថលេខីក្នុងកិច្ចប្រជុំប្រចាំរបស់ខ្លួន ដើម្បីដកបទពិសោធន៍សម្រាប់ឆ្នាំបន្តទៀត និងរាយការណ៍ជូនរាជរដ្ឋាភិបាល ។
- ជំរុញការអនុវត្តន៏កិច្ចព្រមព្រៀងនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ដោយសហការជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងជំនួយពីអង្គការអន្តរជាតិនានា ដើម្បីបម្រើសកម្មភាពកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។
- ដោះស្រាយការខ្វែងមតិគ្នាលើការបកស្រាយ ឬ ការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងតាមរយៈការចរចា ។ ក្នុងករណីមិនអាចព្រមព្រៀងគ្នាតាមរយៈការចរចា ការខ្វែងមតិនេះ ត្រូវរាយការណ៍ជូនរដ្ឋាភិបាលនៃភាគីហត្ថលេខីដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហា។

ខ. សហប្រតិបត្តិការជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល (NGOs)

១. សហការសម្របសម្រួលជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អង្គការជាតិ អន្តរជាតិ ដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានជាតិ ស្តីពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស។

២. សហការជាមួយអង្គការជាតិ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា ក្នុងការទំនាក់ទំនងជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី ក្នុងករណីអនុវត្តផែនការ កិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស និងក្នុងបញ្ហាពាក់ព័ន្ធត្រូវសហការដោះស្រាយ ។

៣. សហការទំនាក់ទំនងជាមួយអង្គការជាតិ អន្តរជាតិ ក្នុងកិច្ចដំណើរការគ្រប់គ្រងករណី។

៤. ធ្វើការសហការ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការធ្វើចំណាកស្រុកគ្មានសុវត្ថិភាព ។

៥. ពង្រឹង និងពង្រីកកិច្ចសហការរវាង អង្គការជាតិ អន្តរជាតិ ផ្សព្វផ្សាយអំពីកិច្ចការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស ។